

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

100 10 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

V Praze dne 26. 2. 2015

Č. j.: 11793/ENV/15

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

**podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů,**

k návrhu koncepce

„Program rozvoje Kraje Vysočina 2015 – 2018“

verze listopad 2014

Předkladatel koncepce: Kraj Vysočina
Žižkova 57
587 33 Jihlava

Zpracovatel koncepce: Krajský úřad Kraje Vysočina, odbor regionálního rozvoje
Žižkova 57
587 33 Jihlava

Zpracovatelé posouzení: RADDIT consulting s.r.o.
Fojtská 574
739 24 Krmelín

Ing. Bohumil Sulek, CSc.
*(osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací
a posudků ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění
pozdějších předpisů [č.j. osvědčení 11038/1710/OHRV/93
a prodloužení autorizace 42243/ENV/11])*

RNDr. Marek Banaš
(autorizace k provádění posouzení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů; rozhodnutí č. j. 73458/ENV/14)

RNDr. Marcela Zambojová
(osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví, č. osvědčení 1/2006, č. j. OVZ-300-18,5/23562)

Mgr. František Gregor
Renáta Hanzlíková
Bc. Eva Jirásková
RNDr. Radim Misiáček
Mgr. Lenka Polachová

Stručný popis koncepce:

„Program rozvoje Kraje Vysočina 2015 – 2018“ (dále jen „PRKV“) je střednědobý programový dokument k podpoře regionálního rozvoje na úrovni kraje, který specifikuje strategické cíle, opatření a rozvojové aktivity Kraje Vysočina (dále jen „KV“). PRKV je tvořen třemi dokumenty. Prvním dokumentem je Profil KV, který představuje analytickou část koncepce. Druhý dokument je tvořen SWOT analýzou KV, která definuje silné a slabé stránky kraje a možné hrozby a příležitosti kraje. Posledním dokumentem je Programová část, která definuje základní rozvojové směry na úrovni prioritních oblastí. Prioritní oblasti byly dále rozpracovány do úrovně opatření a aktivit.

Pro realizaci PRKV bylo navrženo 5 prioritních oblastí, a to:

- 1) Konkurenceschopná ekonomika a zaměstnanost
- 2) Kvalitní a dostupné veřejné služby
- 3) Moderní infrastruktura a mobilita
- 4) Zdravé životní prostředí a udržitelný venkov
- 5) Atraktivní kulturní a historické dědictví a cestovní ruch

Ke každé z definovaných priorit bylo formulováno několik opatření, která představují soubory intervencí a ke každému opatření jsou v programové části PRKV uvedeny možné aktivity naplňující opatření a podporující realizaci dotčeného opatření.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce PRKV, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“), bylo příslušnému úřadu, Ministerstvu životního prostředí (dále též jen „MŽP“), předloženo dne 26. 6. 2014. Po kontrole náležitostí bylo oznámení koncepce zveřejněno v Informačním systému SEA a rozesláno k vyjádření dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům.

Zjišťovací řízení ke koncepci PRKV bylo zahájeno dne 11. 7. 2014 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet na úřední desce Kraje Vysočina. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (http://portal.cenia.cz/eiasea/detail/SEA_MZP186K) a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách. Zjišťovací řízení bylo ukončeno

dne 11. 8. 2014 vydáním závěru zjišťovacího řízení (č. j.: 53222/ENV/14), v němž MŽP dospělo k závěru, že koncepce naplňuje dikci ustanovení § 10a odst. 1 písm. a) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a bude proto zpracováno vyhodnocení vlivů této koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle ustanovení § 10e zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a součástí vyhodnocení bude i posouzení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti postupem podle § 45h a § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) a hodnocení vlivů na veřejné zdraví ve smyslu přílohy č. 9 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále též jen „vyhodnocení SEA“) zpracovaného v rozsahu přílohy č. 9 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí byl MŽP předložen dne 5. 12. 2014 a po kontrole náležitostí byl dne 9. 12. 2014 návrh koncepce včetně vyhodnocení SEA rozeslán ke zveřejnění podle § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení SEA se konalo v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí dne 16. 1. 2015. Veřejné projednání proběhlo v Jihlavě v budově Krajského úřadu Kraje Vysočina. Zápis z veřejného projednání obdrželo MŽP dne 20. 1. 2015.

Stručný popis posuzování:

Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí a vypracováno v rozsahu přílohy č. 9 k tomuto zákonu a požadavků na jeho rozsah a obsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení vydaného podle § 10d zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. PRKV byl předkládán v jedné variantě a samotné posouzení vlivů koncepce na životní prostředí bylo provedeno na základě multikriteriálního hodnocení pomocí metody referenčních cílů. Byla použita stupnice od (+2) do (-2) včetně 0 a ?, který byl uváděn tam, kde vliv nebylo možno vyhodnotit.

Byly vzaty v úvahu jak vlivy přímé, které mohou nastat v důsledku intervence, tak vlivy nepřímé, dále vlivy sekundární, kumulativní, synergické, krátkodobé, dočasné, dlouhodobé i permanentní.

Na základě principu předběžné opatrnosti byly vyzdviženy ty aktivity, které by mohly mít potenciální (významný) negativní vliv na životního prostředí. Jedná se zejména o budování dopravní infrastruktury, cyklostezek, infrastruktury pro volnočasové aktivity atd. U mnohých zmíněných aktivit se dají předpokládat nepříznivé dopady na životní prostředí a veřejné zdraví až v období výstavby jednotlivých záměrů, ty však mohou být do značné míry eliminovány účinnými zmírňujícími opatřeními. Nejvíce mohou být ovlivněny cenné lokality, zvláště chráněné části přírody, volně žijící druhy rostlin a živočichů, dále krajinný ráz a kulturní přírodní dědictví. Může docházet k záborům zemědělské půdy, ke snižování retenční schopnosti území i ke zvýšené aktivitě hlukové zátěže při realizaci výše zmíněných aktivit. Na druhé straně lze však očekávat příznivé vlivy koncepce zejména vzhledem k významné podpoře zlepšování stavu životního prostředí a zmírňování dopadů lidské činnosti na životní prostředí. Z hlediska komplexního posouzení lze tedy usuzovat, že dopad PRKV na životní prostředí bude v dlouhodobém horizontu pozitivní.

Vzhledem k tomu, že ve vlastním předmětném území nebyly identifikovány žádné významné negativní vlivy posuzované koncepcí, je z hlediska případných přeshraničních vlivů zřejmé, že realizací PRKV nemůže být závažně negativně ovlivněno ani území sousedních států.

PRKV byl rovněž podroben posouzení vlivů dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, v rámci něhož byly vyhodnoceny možné vlivy realizace koncepce na lokality soustavy Natura 2000, jejich předměty ochrany a jejich celistvost. Pozornost vyhodnocení

byla zaměřena na konkrétní cíle a podporované aktivity v rámci pěti prioritních oblastí navrhovaných v programové části PRKV. Vyhodnocení bylo provedeno formou ex-post a byla zvolena stejná stupnice významnosti vlivů jako při samotném zhodnocení vlivů na životní prostředí.

Ze samostatného vyhodnocení autorizovanou osobou vyplývá, že schválení PRKV nebude mít významný negativní vliv na předměty ochrany evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) a ptačích oblastí (dále jen „PO“), ani na celistvost soustavy Natura 2000.

Závěry posuzování:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad podle § 21 písmena d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných a veřejného projednání vydává z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Program rozvoje Kraje Vysočina 2015 – 2018“

verze listopad 2014

s níže uvedenými požadavky a podmínkami, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace Programu rozvoje Kraje Vysočina 2015 – 2018 na životní prostředí a veřejné zdraví (část A):

- 1) Při realizaci vybraných projektů uplatnit odpovídající opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví uváděné v kapitole 6, 7, 10 vyhodnocení SEA.
- 2) Sledovat vývoj kvality životního prostředí na území KV dle odpovídajících indikátorů. Návrh indikátorů je uveden v kapitole 9 vyhodnocení SEA. Pravidelně zveřejňovat výstupy monitoringu, tj. průběžné dopady implementace PRKV na životní prostředí a veřejné zdraví a současně zajistit dostatečnou informovanost žadatelů o environmentální problematice a o možných vazbách předkládaných projektů na životní prostředí.
- 3) Při výběru projektů zohlednit problematiku ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, a to zapracováním environmentálních kritérií podle kapitoly 11 vyhodnocení SEA do celkového systému hodnocení a výběru projektů.
- 4) Při přípravě, realizaci a provozování konkrétních záměrů respektovat principy a podmínky stanovené ve vyhodnocení SEA včetně podmínek vyplývajících z hlavních environmentálních limitů vycházejících z platných právních předpisů, tj. zejména podmínek vyplývajících z právní úpravy území chráněných v rámci zákona

o ochraně přírody a krajiny, podmínek vyplývajících z právní úpravy chráněné oblasti přirozené akumulace vod (dále jen „CHOPAV“) a z ochranných pásem vodních zdrojů dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů a z podmínek týkajících se ochrany ovzduší dle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, podmínek ochrany zemědělského půdního fondu dle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, podmínek ochrany lesů dle zákona č. 289/1995 Sb. o lesích, ve znění pozdějších předpisů a podmínek ochrany kulturních památek dle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

- 5) Projekty, které budou v rámci koncepce podporovány a naplní charakteristiky a limity stanovené zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, posuzovat v rámci procesu posuzování vlivů záměru na životní prostředí (EIA).
- 6) Při realizaci aktivit dopravní a technické infrastruktury vyloučit zásahy do kulturních památek.
- 7) V rámci výstavby nové dopravní a technické infrastruktury je třeba respektovat limity využití přírody a krajiny, zejména zvláště chráněná území (dále jen „ZCHÚ“), lokality soustavy Natura 2000, územní systém ekologické stability (dále jen „ÚSES“), významné krajinné prvky (dále jen „VKP“), přírodní parky a lokality výskytu zvláště chráněných druhů. V případě nevyhnutelného střetu se zájmy ochrany přírody a krajiny je třeba realizovat konkrétní opatření, která negativní vlivy minimalizují. Jedná se zejména o opatření na podporu biodiverzity, zvyšování průchodnosti krajiny, realizaci prvků ÚSES, péči o ZCHÚ a lokality zvláště chráněných druhů apod.
- 8) Při realizaci dopravní infrastruktury je nutné respektovat významnější centra biodiverzity, místa s vyšším podílem přírodních biotopů a výskytem zvláště chráněných a ohrožených druhů a respektovat co nejvíce krajinný ráz. Pokud tyto vlivy nelze zcela eliminovat, je třeba vybrat variantu s nejmenším možným vlivem.
- 9) Před realizací aktivit v odůvodněných případech zajistit zpracování biologického hodnocení.
- 10) Při přípravě jednotlivých projektů, které mohou být v konfliktu s ochranou volně žijících ptáků či mohou mít vliv na zvláště chráněná území, respektovat jejich ochranné podmínky a plány péče o ně. Při posuzování konkrétních projektů respektovat lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.
- 11) Při realizaci projektů v rámci modernizace a snižování energetické náročnosti budov zjišťovat výskyt chráněných živočichů, při pozitivním výsledku zateplovat obvodové pláště mimo hnízdní období.
- 12) Technické provedení, povrch a trasování cyklostezek a jejich doprovodné infrastruktury musí respektovat charakter okolní krajiny, aby nedocházelo k její optické i funkční fragmentaci s negativními vlivy na krajinný ráz či ekosystémy. Doporučujeme v rámci výstavby cyklotras a cyklostezek využívat stávající polní a lesní cesty.
- 13) V rámci výstavby nových projektů minimalizovat zábor zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“), přednostně využívat zemědělskou půdu v nižších třídách ochrany a současně efektivněji využívat stávající nevyužívané plochy.
- 14) Při realizaci aktivit minimalizovat zábor a zásah do pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL), především do lesů zvláštního určení a lesů ochranných.

- 15) Upřednostněny by měly být ty projekty, které budou při své výstavbě využívat tzv. brownfields. Projekty nové výstavby do volné krajiny mají obecně větší negativní vlivy, proto by měly být podpořeny pouze výjimečně při vyloučení těchto negativních vlivů.
- 16) Zajistit taková opatření, která budou zvyšovat retenční schopnost území realizací přírodě blízkých způsobů zadržování vody v krajině (např. revitalizací říčních systémů) a snižovat erozní ohroženost půd.
- 17) Dávat přednost biologickým opatřením, např. funkční zeleň včetně dřevinné vegetace k podpoře zásaku dešťových vod, zpomalení či snížení odtoku či zlepšení vodní bilance před technickými opatřeními.
- 18) Při realizaci aktivit v záplavových územích zajistit, kromě protipovodňové ochrany vlastních záměrů, aby nedocházelo ke zhoršování odtokových poměrů v území během povodňových průtoků. Tam, kde je to možné, je třeba upřednostňovat taková řešení protipovodňové ochrany, která opět povedou k posilování přirozené retenční schopnosti krajiny před technickým řešením ochrany přirozeně zaplavovaných území před zaplavením v době povodňových situací, a to včetně úprav stávajících staveb v záplavových územích směrem k jejich udržitelnosti a koexistenci s periodickou záplavou a zprůchodnění takových prostorů pro povodňovou vlnu.
- 19) Při realizaci aktivit zdůraznit a respektovat ochranu podzemních a povrchových vodních zdrojů. V odůvodněných případech zpracovat hydrogeologický průzkum, který stanoví možné ohrožení podzemních vod včetně návrhu opatření k minimalizaci vlivů.
- 20) Výstavba ČOV, kanalizační sítě a související infrastruktura musí zohledňovat zvyšující se rizika výkyvů počasí a jejich důsledků (přívalové deště, lokální záplavy, eroze atd.)
- 21) V rámci nových projektů předcházet hlukovému znečištění a znečištění ovzduší vhodnou lokalizací mimo hustě osídlené lokality a následně realizovat vhodná opatření pro ochranu před znečištěním ovzduší a působením hluku, např. protihlukové stěny, pásy zeleně, technickoorganizační opatření apod.
- 22) V rámci nových projektů usilovat o snižování emisí všech znečišťujících látek s důrazem na tuhé znečišťující látky v dané lokalitě. Nepřekračovat hygienické limitní hodnoty, tzn. sledovat emisní a imisní zatížení.
- 23) Před realizací aktivit zajistit odpovídající ochranu veřejného zdraví, v odůvodněných případech zpracovat vyhodnocení zdravotních rizik.
- 24) Před realizací aktivit v odůvodněných případech zajistit zpracování akustické a rozptylové studie.
- 25) Vytvářet podmínky vedoucí ke snižování rozsahu území zatíženého nad míru únosného zatížení a podporovat opatření k rekultivaci tohoto území.
- 26) Při realizaci aktivit, u kterých mohou vznikat odpady, dodržovat hierarchii nakládání s odpady. Primárně se zaměřit na předcházení vzniku možných odpadů a na přípravu k opětovnému použití. Při vzniku samotných odpadů upřednostňovat materiálové využití odpadů před energetickým využitím. Odstraňování odpadů bude až poslední možností.
- 27) Při rozvoji dopravní infrastruktury preferovat ekologicky šetrnější druhy dopravy (železnice, MHD, veřejná doprava, cyklistická doprava).

- 28) Při rozvoji silniční sítě podporovat vyloučení kapacitní průjezdné dopravy z centra dopravně zatížených měst a obcí, snižovat hlukovou a imisní zátěž obyvatelstva a zajistit dostatečnou ochranu obyvatel před nadlimitní hlukovou a imisní zátěží.
- 29) Při výběru nových rozvojových lokalit preferovat volná místa ve stávající zástavbě nebo těsně navazující na stávající zástavbu měst a obcí, nerozšiřovat novou zástavbu do volné krajiny.
- 30) Při přípravě a realizaci projektů přednostně podporovat nejlepší dostupné techniky (BAT) dle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování, ve znění pozdějších předpisů. Zajistit soulad PRKV s nadřazenými relevantními koncepčními dokumenty, zejména se jedná o Politiku územního rozvoje ČR, Zásady územního rozvoje a další koncepce jak celorepublikového, tak krajského charakteru. V návrhu koncepce doplnit do seznamu koncepčních dokumentů Národní program snižování emisí.
- 31) Doplnit aktuální data do kapitol 9.1.1 Emisní situace a 9.1.2. Imisní situace v návrhu koncepce v části Profil kraje Vysočina.
- 32) Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých došlých vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení a zveřejnění schválenou koncepcí. Zpracuje odůvodnění podle § 10g odst. 4 věty druhé zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, které bude součástí usnesení zastupitelstva kraje a zveřejní opatření pro zajištění sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Část B. Požadavky a podmínky z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000:

- 33) Záměry, které budou navrhovány na základě koncepce, musí být před schválením jejich realizace pečlivě vyhodnoceny, resp. posouzeny v rámci procesu jejich přípravy z hlediska vlivů na konkrétní dotčené přírodní lokality tvořící soustavu Natura 2000 ve smyslu ustanovení § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, a to vždy včetně kumulativních vlivů.
- 34) Veškerá opatření musí být navržena s respektováním integrity a územní ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy Natura 2000 a nesmí vést k poškození nebo zhoršení stavu předmětu ochrany těchto území. Při výběru konkrétních záměrů naplňujících cíle této koncepce je třeba upřednostňovat ty, které zlepšují stav předmětů ochrany EVL a PO, nebo jej alespoň nezhoršují.
- 35) Při realizaci konkrétních budoucích aktivit navržených v PRKV je nutno vyloučit či minimalizovat střety záměru s předměty a cíli ochrany zvláště chráněných území.
- 36) V rámci realizace PRKV budou navrhované aktivity konzultovány z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000 s pracovníky orgánu ochrany přírody.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu postupovat podle § 10g odst. 4 a odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Ministerstvo životního prostředí předpokládá, že řídicí složky realizace této koncepce zajistí u klíčových aktivit a strategických projektů co nejširší publicitu a informování veřejnosti.

Ministerstvo životního prostředí dále upozorňuje předkladatele na povinnost zajistit sledování a rozbor vlivů schválené koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a další povinnosti plynoucí z § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Mgr. Evžen DOLEŽAL v. r.
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
(otisk razítka se státním znakem č. 11)